

Valtioneuvoston asetus radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta Ahvenanmaan maakunnassa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Esityksen pääasiallinen sisältö

Radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta Ahvenanmaan maakunnassa annettua valtioneuvoston asetusta (1244/2014, myöh. taajuusasetus) ehdotetaan muutettavaksi. Muutoksen tarkoituksena on lisätä viranomaisviestinnän käytössä olevia taajuuksia Ahvenanmaalla alueen turvallisen viranomaisviestinnän varmistamiseksi ja jotta viranomaisverkko Ahvenanmaalla vastaisi viranomaisverkkoa Manner-Suomessa. Televisioverkoille osoitettua taajuusaluetta muutettaisiin vastaamaan Manner-Suomen taajuusasetuksen mukaista taajuusaluetta. Samalla asetukseen tehtäisiin muita päivityksiä, joilla sen sisältö saatettaisiin vastaamaan teknologista kehitystä ja nykytilaa. Esitettyjen muutosten jälkeen Ahvenanmaan taajuusasetus vastaisi soveltuvin osin Manner-Suomen taajuusasetusta (1246/2014), jota päivitettiin 30.1.2026 voimaantulleella muutosasetuksella (101/2026).

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 16.4.2026. Sen 2 ja 3 § esitetään tulevan voimaan vasta 6 päivänä syyskuuta 2026.

Esityksen tausta ja säädösperusta

Muutosta esitetään, jotta asetuksessa määritelty radiotaajuuksien käyttö vastaisi soveltuvin osin Manner-Suomen taajuusasetusta (1246/2014) ja jotta viranomaisverkolle voitaisiin taata kattavammat toimintaedellytykset Ahvenanmaan maakunnassa. Samalla asetukseen tehtäisiin muita päivityksiä, joilla sen sisältöä yksinkertaistettaisiin yhdistämällä ja yhdenmukaistamalla pykälä soveltuvin osin sekä saatettaisiin se vastaamaan teknologista kehitystä ja teknologianeutraliteettia. Asetusta muutettaisiin televisiotoimintaan osoitetun taajuusalueen osalta vastaamaan Manner-Suomen taajuusasetusta.

Ahvenanmaan itsehallintolaki (1144/1991) määrittelee toimivaltasuhteet valtakunnan ja maakunnan välillä. Sen 27 §:n 1 momentin 40 kohdan (68/2004) mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat teletuomintaa. Saman lain 30 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan valtakunnan viranomaisten tulee huolehtia siitä, että maakunta saa käyttöönsä tarvittavat taajuudet radio- ja televisiolähetystyksiä varten. Itsehallintolain 33 §:n (30.1.2004/68) perusteella maakunnan hallituksen lausunto tulee hankkia ennen kuin valtioneuvosto tai ministeriö antaa säädöksiä, jotka koskevat pelkästään maakuntaa tai joilla muuten on erityistä merkitystä maakunnalle. Ahvenanmaan maakunnan hallitus on antanut asiasta puoltavan lausunnon 10.3.2026 asetusluonnoksesta käydyin lausuntokierroksen aikana.

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (SVPL) (917/2014) 95 §:n (1207/2020) mukaan valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan yleiset periaatteet 95 §:n 3 momentissa tarkoitettujen taajuuksien käytölle. Asetus annettaisiin 95 §:n 1 momentin nojalla.

Asian valmistelu

Asetusmuutos on valmisteltu virkатыönä liikenne- ja viestintäministeriössä. Valmistelussa on ollut mukana myös Liikenne- ja viestintävirasto. Ahvenanmaan maakunnan hallitusta on informoitu taajuusasetuksen tulevasta päivityksestä sekä päivityksen etenemisestä. Ahvenanmaan maakuntahallitukselta on pyydetty asiasta lausuntoa 27.2.2026 osana lausuntokierrosta Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 33 § (68/2004) mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi 27.2.2026–27.3.2026 lausuntoja asetusmuutoksesta lausuntopalvelu.fi-sivuston kautta:

Lausunnon antoivat Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Suomen Erillisverkot Oy, Keskusrikospoliisi sekä Ahvenanmaan maakuntahallinto. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö, puolustusministeriö, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö ilmoittivat, ettei heillä ole lausuttavaa asiasta.

Lausunnoissa tuettiin asetusmuutosta, Keskusrikospoliisi totesi radiotaajuussuunnitelman yhtenäistämisen samankaltaiseksi kuin Manner-Suomessa olevan kannatettava asia. Erillisverkot Oy piti hyvänä viranomaistoiminnalle erikseen varattuja taajuuksia, joilla voidaan varmistaa palveluiden toimivuus myös ääritilanteissa. Ahvenanmaan maakunnan hallitus totesi lausunnoissaan, että ehdotetut muutokset ovat oikea-aikaisia ja edistävät teknistä kehitystä. Traficom pitää luonnoksen sisältöä ja sen taustalla olevia tavoitteita kannatettavina ja taajuuksien tehokkaan käytön sekä sähköisen viestinnän palvelujen tarkoituksenmukaisen tulevaisuuden tarjonnan kannalta keskeisinä.

Pääasialliset vaikutukset

Televisioverkkoja koskeva taajuusasetuksen 2 § muutettaisiin siten, että televisio toimintaan käytettävää taajuusaluetta supistettaisiin nykyisestä 470–694 megahertsistä 470–614 megahertsiin. Tällöin se vastaisi Manner-Suomen taajuusasetusta, jossa televisioverkoille osoitettua taajuusaluetta kavennetaan 470–614 megahertsiin 11.1.2027 alkaen. Toimiluvanvaraiseen televisio toimintaan maakunnan alueella osoitettaisiin jatkossa kaksi kanavanippua ja kaksi lähetyiskanavaa, jotka vastaavat antennitelevisio toiminnan nykyistä käyttöä. Kaikki tällä hetkellä Ahvenanmaan maakunnassa antennijakelussa olevat televisiokanavat mahtuisivat edelleen kahteen kanavanippuun, mikä on mahdollista toteuttaa kavennetulla taajuusalueella. Muutos 2 §:ään esitetään tulevan voimaan voimaantulosäännöksellä 6.9.2026 alkaen.

Taajuusasetuksen 3 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että kognitiivisten radiojärjestelmien toimintaan käytettävä taajuusalue vastaisi televisio toiminnan käytössä olevaa taajuusaluetta myös tulevaisuudessa. Muutos vastaa Manner-Suomea koskevaa säädöstä eikä sillä ole arvioitu olevan vaikutuksia verkkojen käyttömahdollisuuksiin Ahvenanmaalla, sillä nyt pois rajattavia radioverkkoja ei ole käytössä. Näin ollen asetusmuutoksella vahvistettaisiin nykytilanne verkkojen käytössä ja se toteuttaisi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 1 §:n tavoitetta turvata radiotaajuuksien tehokas käyttö. Muutos 3 §:ään esitetään tulevan voimaan voimaantulosäännöksellä 6.9.2026 alkaen.

Taajuusasetuksen pykälät 5, 6 ja 7 esitetään kumottavaksi ja 8 §:ään ja 9 §:ään tehtäisiin teknisiä muutoksia poistamalla mainintoja taajuusalueiden aiemmista nimistä, käytettävistä teknologioista ja taajuusjaotteluista, joilla ei ole enää merkitystä tai jotka ovat vanhentuneet. Muutosten tavoite on päivittää tekstiä yhdenmukaisemmaksi sekä vastaamaan paremmin taajuuksien käytön nykytilaa, teknologista kehitystä ja teknologianeutraliteettia.

Asetuksen 10 §:n ensimmäiseen momenttiin lisättäisiin taajuusalueita viranomaisverkon käyttöön sekä pykälän tekstiä päivitetäisiin vastaamaan viranomaisverkkojen nykytilaa. Toinen momentti kumottaisiin, sillä viranomaiskäytössä on useampi kuin yksi viranomaisverkko. Tällä muutoksella Ahvenanmaan viranomaisviestintäkäytössä olevana verkkoon lisättäisiin taajuusalueita, jolloin se vastaisi Manner-Suomen viranomaisviestintäkäytössä olevia taajuuksia. Näin voitaisiin varmistaa sujuva ja häiriötön viranomaisviestintä sekä riittävä palvelulaatu ja -kapasiteetti viranomaisverkoissa koko valtakunnan alueella.

Säännöskohtaiset perustelut

Taajuusasetuksen 2 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että televisiotoiminnalle osoitettua taajuusaluetta supistettaisiin nykyisestä 470–694 megahertsistä 470–614 megahertsiin. Esitetty muutos perustuu Manner-Suomea koskevan antennitelevision uuden verkko- ja ohjelmistotoimilupakauden valmisteluun, jossa arvioitiin muutoksen edistävän sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 1 §:n tavoitetta radiotaajuuksien tehokkaasta käytöstä.

Manner-Suomen antenni- ja verkkoimilupakauden valmistelussa on arvioitu, että antennitelevision jakeluun tällä hetkellä osoitetun taajuuskaistan yläkaistan (614–694 MHz) poistamisella televisiotoiminnan käytöstä mahdollistettaisiin taajuusalueen hyödyntäminen alkuvaiheessa esimerkiksi matkaviestintäkäytön testaustoiminnalle. Tämä ns. 600 MHz:n taajuusalue on tulevaisuudessa merkittäväksi koettu ja arvokas taajuusalue erityisesti kattavan matkaviestinverkkoiteon rakentamisen näkökulmasta. Taajuusalue on herättänyt mielenkiintoa etenkin 6G-verkkojen näkökulmasta. Myös kansallisessa 6G-tiekartassa todetaan, että Suomen tavoitteena on edistää alle 700 MHz:n taajuuskäytön mahdollistamista mobiilikäyttöön (Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 2025:6, 23). Ahvenanmaan maakunnan osalta taajuusalueen kaventaminen ei vaikuttaisi antennitelevision jakeluun, sillä nykyisin lähetyskäytössä olevat lähetyskanavat toimivat jo kavennetulla taajuusalueella, eli 470–614 megahertsin taajuusalueella.

Taajuusasetuksen 2 §:n toiseen momenttiin esitetään muutosta radiomikrofoneille osoitetun taajuusalueen osalta vastaamaan Manner-Suomen taajuusasetuksessa radiomikrofoneille osoitettua taajuusaluetta. Momentista ehdotetaan myös poistettavaksi maininta 694–790 megahertsin osoittamisesta radiomikrofonien käyttöön, sillä edellä mainitun taajuusalueen käyttö radiomikrofoneille on päättynyt vuoden 2016 lopussa. Lisäksi esitetyllä muutoksella korjataan nykyisen asetuksen suomenkielisen version ja ruotsinkielisen version eroavaisuudet. Ehdotetut muutokset ovat luonteeltaan asetustekstiä selkeyttävä ja tekninen ja vastaisi taajuuksien nykyistä käyttöä. Radiomikrofoneille nykyisin osoitettu taajuusalue ei siten muuttuisi.

2 §:n kolmatta momenttia esitetään muutettavaksi siten, että nykyisen kolmen kanavanipun sijaan toimiluvanvaraiseen televisiotoimintaan maakunnan alueella osoitettaisiin nykyisen kolmen kanavanipun sijaan kaksi kanavanippua. Ahvenanmaan maakunnassa verkkotoimiluvan haltijalla on tällä hetkellä vain kaksi kanavanippua lähetyksikäytössä. Tällä hetkellä lähetettävät TV-kanavat mahtuvat kahteen kanavanippuun. Manner-Suomea koskevan antennitelevision uuden verkko- ja ohjelmistotoimilupakauden valmisteluissa on arvioitu, että tulevaisuudessa antenniverkossa lähetettävien TV-kanavien määrä ei tule todennäköisesti lisääntymään, vaan kehitys olisi pikemminkin päinvastaista.

Lisäksi 2 §:n toiseen momenttiin esitetään muutoksia, joiden tarkoitus on selkeyttää asetustekstiä ja saada se vastaamaan taajuusalueen nykyistä käyttöä. Pykälän neljännessä momentissa mainituista antennitelevision käyttöön tarkoitetuista lähetykskanavista kanava 35 ei ole enää lähetykskäytössä, joten se ehdotetaan poistettavaksi asetuksesta. Ehdotettu muutos on luonteeltaan tekninen ja vastaisi taajuuksien nykyistä käyttöä.

2 §:n muutosten ehdotetaan tulevan voimaan voimaantulosäännöksellä 6.9.2026, jolloin Ahvenanmaan maakunnassa alkaa uusi antennitelevision verkkotoimilupakausi. Verkkotoimilupakauden valmistelu on käynnissä liikenne- ja viestintäministeriössä, ja sen on suunniteltu vastaamaan soveltuvin osin, esimerkiksi toimilupien keston, Manner-Suomen antennitelevision uutta verkko- ja ohjelmistotoimilupakautta, joka alkaa 11.1.2027. Ahvenanmaan verkkotoimiluvan hakuilmoitusluonnos on lausunnoilla 10.3.–8.4.2026

Taajuusasetuksen 3 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että kognitiivisille radioverkoille osoitettu taajuusalue vastaisi myös tulevaisuudessa televisiotoimintaan osoitettua taajuusaluetta. Kognitiiviset radioverkot eivät ole olleet kaupallisessa käytössä, eikä niille ole pitkään aikaan ollut Liikenne- ja viestintäviraston mukaan kysyntää. Kognitiivisille radioverkoille jäisi ehdotettujen muutosten jälkeen vapaita taajuuksia alueellisesti alle 614 megahertsin taajuusalueelta. Ehdotettu muutos olisi luonteeltaan tekninen ja vastaisi taajuuksien nykyistä ja tulevaa käyttöä. Muutoksen ehdotetaan tulevan voimaan voimaantulosäännöksellä 6.9.2026, jolloin Ahvenanmaan maakunnassa alkaa uusi antennitelevision verkkotoimilupakausi.

Taajuusasetuksen 5, 6 ja 7 §:t esitetään kumottavaksi, sillä Ahvenanmaan maakunnan alueelle myönnetyt matkaviestinverkkojen toimiluvat ovat teknologianeutraaleja, eikä asetustasolla ole siten tarpeen määritellä verkkoteknologioita. 5 ja 6 §:ssä mainitut taajuusalueet esitetään siirrettäväksi 9 § 1 momenttiin, jolloin ne olisi kirjattu teknologianeutraalilla tavalla ja niiden esitystapa olisi yhtenäinen. Myös asetuksen 7 § ehdotetaan kumottavaksi, sillä siinä mainittu digitaalinen laajakaistainen 2000 matkaviestinverkko ei ole enää käytössä, ja pykälässä mainittu taajuusalue on osoitettu Euroopan komission päätöksellä (EU) 2016/339 muuhun käyttöön. Ehdotetut muutokset ovat luonteeltaan taajuusasetusta selkeyttäviä, asetustekstiä yksinkertaistavia ja ne vastaavat taajuuksien nykyistä käyttöä ja teknologista kehitystä.

Taajuusasetuksen 8 §:stä poistettaisiin maininnat taajuusalueen laajakaistaisesta käytöstä. Muutos olisi tekninen, koska taajuusalueen rajoitettu taajuusmäärä ei mahdollista taajuusalueelle laajakaistaverkkoa. Taajuusalueille myönnettyissä voimassa olevissa toimiluvissa ei myöskään ole mainintaa taajuusalueen käytöstä laajakaistaiseen käyttöön.

Taajuusasetuksen 9 §:ään ehdotetut muutokset koskevat asetustekstin yksinkertaistamista sekä pykälien ja momenttien yhdistämistä soveltuvin osin. 9 §:n ensimmäistä momenttia muutettaisiin siten, että siihen liitettäisiin 5 ja 6 pykälissä mainitut taajuusalueet sekä voimassa olevan Ahvenanmaan taajuusasetuksen 9 §:n 2–4 momenteissa mainitut taajuusalueet. Ehdotetun muutoksen myötä kaikki sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvat maanpäällisten järjestelmien taajuusalueet olisivat yhdessä momentissa. Samalla esitetään, että 9 §:n 2–4 momentit kumottaisiin. Myös tällä muutoksella pyritään selkeyttämään asetustekstiä.

Taajuusasetuksen 10 §:ään ehdotetaan valtakunnallisen digitaalisen viranomaisverkon taajuusaluetta muutettavaksi siten, että jatkossa viranomaisverkon toimintaan olisi käytössä nykyisten taajuusalueiden 380–386 megahertsiä ja 390–396 megahertsiä lisäksi taajuusalueet 698–703 megahertsiä ja 753–758 megahertsiä. Asetuksen 10 §:n 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi, sillä valtakunnallisia digitaalisia viranomaisverkkoja on käytössä useampi kuin yksi. Pykälän nimessä oleva sana viranomaisradioverkko muutettaisiin muotoon viranomaisverkko vastaamaan Manner-Suomen lainsäädännössä käytettyä termiä. Uusi taajuusalue lisätään, jotta voidaan varmistaa riittävä palvelun laatu ja kapasiteetti viranomaisverkoilla muuan muassa suuronnettomuustilanteissa ja erityisen korkean käytön tilanteissa (esim. valtiovierailut, yleisötapahtumat) sekä syrjäseudulla ja sisätiloissa.

Esitys

Edellä olevan perusteella esitetään, että valtioneuvosto antaisi asetuksen radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta Ahvenanmaan maakunnassa.

Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 16.4.2026. Sen 2 ja 3 § esitetään tulevan voimaan vasta 6 päivänä syyskuuta 2026.

Esittelijä

Viestintäneuvos Ulla Kaleva, liikenne- ja viestintäministeriö